

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

IX. Vtrum contritio perfecta necessaria sit ad sacramentum pœnitentiæ dignè & fructuosè recipiendum? an verò attritio ad id sufficiat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

mediumque ad id necessarium adhibere: atqui nullum aliud tunc suppetit damnationis evitandæ medium, quam actus perfectæ contritionis: ergo peccator tunc ad illum elicendum obligabitur.

SECTIO IX.

Utrum contritio perfecta necessaria sit ad Sacramentum Pœnitentiæ dignè & fructuosè recipiendum? an verò attritio ad id sufficiat?

PRÆSUPPONIMVS alterutram esse necessariam: id est, ad fructuosam & dignam Sacramenti Pœnitentiæ susceptionem requiri contritionem aliquam formalem & expressam; ita ut aliquis verus & actualis dolor à Pœnitente concipiatur de peccatis commissis, quamvis venialia tantummodo forent; cum contritio sit pars essentialis hujus Sacramenti, qua deficiente nullum esset Sacramentum. Quare qui tantummodo doleat, quòd de peccatis non doleat, careret dolore ad fructum huius Sacramenti necessario: quia contritio est dolor de peccato commisso, ut ex Conc. Trid. doctrina constat; proindeque quivis alius dolor, qui non est de peccato commisso, non est contritio: quamquam si dolor ille sit absolutus & efficax, pariet necessario verum de peccatis dolorem; id est, efficiet, ut voluntas peccata commissa aversetur, & doleat ea commisisse: quo sensu intelligi debent Theologi, qui ad Pœnitentiæ Sacramentum sufficere dicunt, Pœnitentiam dolere, quòd de peccatis non doleat.

Hoc præsupposito, dicendum est contritionem perfectam, quamvis sit optima & excellentissima dispositio, ad Sacramentum Pœnitentiæ dignè & cum uberrimo gratiarum fructu recipiendum, non esse tamen necessariam, sed simpliciter sufficere attritionem. Ita docent Palud. in 4. dist. 19. quæst. 1. art. 2. S. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 19. Sylv. H 3 verbo.

verbo, *Confessio*, c. 1. Roffensis art. 5. cont. Lutherum, & plures alii, quibus subscriperunt Isamb. disp. 14. de Pœn. art. 4. & Gamach. c. 9. de Sac. Pœn. ubi etiam dicit esse manifestam sententiam S. Thomæ.

Probatur in primis ex Conc. Trid. sess. 14. c. 4. ubi, postquam declaravit contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur, *Non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, non quidem adhuc inhabitantis, sed tantum morientis, quo Pœnitens adiutus diem sibi ad iustitiam parat.* hæc immediate subjungit. *Et quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit.* quibus verbis apertissimè declarat, attritionem illam, quam ibidem dicit communiter concipi vel ex confessione turpitudinis peccati vel ex gehennæ pœnarum, quæ metu, si voluntatem peccati excludat, cum spe veniæ, esse dispositionem sufficientem ad remissionem peccatorum in Sacramento Pœnitentiæ obtinendam. Vnde Catech. Rom. part. 2. cap. 5. mentem Concilii adhuc apertius explicans dicit. *Si quis ita animo affectus sit, ut peccata admissa doleat, simulq; in posterum non peccare instituat; et si eius summo dolore non afficiatur, qui ad impetrandam veniam satis esse potest, ei tamen, cum peccata Sacerdotis ritè confessus fuerit, pro omnium scelerum omnia remitti ac condonari.*

Probatur 2. ex S. Augusti lib. de Catechizan. rud. c. 1. ubi dicit eos, qui volunt fieri Christiani, ne eant in ignem æternum cum diabolo, &c habere aliquam dispositionem, non omnino perfectam, sufficientem tamen, ut veri Christiani fiant; id est, ut Baptismi Sacramentum recipiant, ac per illud justificentur. talis autem dispositio non est alia quàm attritio, ut ex eius motivo patet: ergo, si secundum mentem S. Augustini est dispositio sufficiens ad remissionem peccatorum in Baptismo consequendam, erit etiam ad Sacramentum Pœnitentiæ dignè & fructuose recipiendum; cum par sit utrobique ratio, ut rectè probat Gamach. cit. cap. 9.

Proba-

Probatur 3. ex fine ob quem Sacramentum Pœnitentiæ à Christo Domino institutum est; qui finis est spiritualis suscitatio peccatoris à morte peccati, & ejus cum Deo reconciliatio; Unde Baptismus, & Pœnitentiæ vocantur Sacramenta mortuorum; & Conc. Trid. Sess. 14. c. 1. dicit hoc Sacramentum institutum esse, *Ad reconciliandos (Deo) fideles post Baptismum lapsos*: huic autem fini repugnat prerequisite ad hoc Sacramentum, tanquam dispositionem necessariam, actum aliquem, vi cujus ante realem ipsius susceptionem peccator à peccati morte suscitetur, & Deo reconciliatur; quia sic Sacramentum nunquam consequeretur finem suum, proindeq; ad finem illum frustra institutum fuisse diceretur.

Probatur 4. ex potestate remittendi peccata Sacerdotibus à Christo Domino collata, quam ipsi Sacerdotes in hoc Sacramento exercent: quæ quidem potestas frustra illis data fuisset, si ad illius exercitium dispositio aliqua necessario prerequisite in ipso pœnitente, qua peccatorum suorum remissionem ante Sacerdotis absolutionem consequi deberet. Imò ut argumentatur Gamach, cit. cap. 9. si contritio perfecta, esset ad Sacramentum Pœnitentiæ dispositio necessaria, consequens foret, Sacerdotes non habere propriè potestatem Clavium, nec verè peccata remittere; sed solummodo declarare peccata esse remissa: quod dicit esse hæreticum.

Confirmatur ex eo, quòd inde sequeretur, contra communem Ecclesiæ & SS. Patrum consensum, legem gratiæ duriorè, & rigidiorè esse, quàm Mosaica lex fuerit, & longè gravius onus Christianis impositum esse, quàm Iudæis ad remissionem peccatorum obtinendam: in lege Mosaica siquidem sola contritio ad id sufficiebat; in lege autem gratiæ præter contritionem tenerentur insuper pœnitentes peccata omnia mortalia etiam occultissima sigillatim Sacerdoti aperire: quod quàm grave & acerbum sit plerisque, experientia satis testatur.

Porro hæc doctrina ita certa est, ut cùm quidam Theologus nuper in libro à se edito scripsisset, *Attritionem*

de peccatis insufficientem esse pro accipienda remissione peccatorum in Sacramento Penitentia, contritionemque ex charitate perfectam esse ad id necessariam; & ex consequenti Absolutionem Sacramentalem nihil aliud esse, quam declarationem iuridicam peccati iam remissi; alma Facultas Parisiensis multis præhabitis deliberationibus tam prima Iunii quam prima Iulii anni 1638. totum istud hac censura notaverit: *Quæ tradit de attritionis insufficientia, & contritionis, ex perfecta charitate absoluta necessitate ad recipiendum Penitentia Sacramentum: & quæ addit de absolutione, quod nihil aliud sit quam declaratio iuridica peccati iam remissi; damnavit facultas, & censuit has propositiones esse quietis animarum perturbativas, & communi & omnino tutæ praxi Ecclesiæ contrarias, efficaciam Sacramenti Penitentia imminutivas, & insuper temerarias, & erroneas. Ita refert Isamb. dif. 14. de Sacr. Pœn. art. 6. qui eadem censuræ interfuit & subscripsit.*

Obiiciunt aliqui Concil. Trid. sess. 6. cap. 6. inter dispositiones ad iustificationem ad aliorum requisitas hanc recensere, ut scilicet, *Deum tanquam omnium iustitiarum fontem diligere incipiant: ac propterea moveantur adversus peccata periclitum aliquod, & detestationem, hoc est, per eam penitentiam, quam ante Baptismum agi oportet.*

Resp. vel Concilium ibi loqui de iustificatione adultæ infidelis, quæ fit ante realem Baptismi susceptionem per solum propositum illius suscipiendi, ut verba ex illo citari explicat Isambertus artic. 7. & ad hanc iustificationem certum est contritionem perfectam esse necessariam: vel si loquatur de iustificatione, quæ in reali Baptismi susceptione confertur, per dilectionem Dei non intelligi amorem perfectæ charitatis, sed amorem imperfectum qui in virtute spei reperitur; quod satis aperte ex eius verbis antecedentibus colligitur, ubi de infidelibus adultis loquens, *Disperuntur, inquit, ad ipsam iustitiam, dum excitati divina gratia, & adiuti fidem ex auditu concipientes, &c. in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore; illumque tanquam omnium iustitiarum fontem diligere incipiunt: quasi dicat, illos incipere Deum diligere, eò quod*

ab illo tanquam à fonte totius gratiæ, & iustitiæ se peccatorum remissionem impetraturos sperant. Nullus autem dubitat, hunc amorem spei, & hanc confidentiam in Deum per Christi merita requiri ad iustificationem peccatoris, sive in Sacramento, sive extra Sacramentum, sicut & fidem, timorem, aliasque virtutes, quas ibi enumerat concillium, ea ratione quæ à nobis explicata est in priori ejus operis parte tractat. 6. de gratia cap. 4. de iustificatione.

SECTIO X.

Qualis esse debeat attritio illa, quæ ad Sacramentam Pœnitentiæ debitè suscipiendum necessaria est.

AD FACILIOREM quæstionis propositæ solutionem, observandum est attritionem, seu dolorem de peccatis ex variis & multiplici motivo concipi posse. Primò ex motivo malo; v. g. quando quis dolet se in ebrietatem lapsum esse, quia per illam impeditus est, ne furtum committeret. Secundò ex motivo indifferenti; ut si quis de intemperantia doleat, quia sanitati obfuit. Tertio ex motivo aliquo humano; ut si quem latrocinii pœniteat, eò quòd illius causa sit apud alios infamatus. Quarto ex motivo honesto, sed purè naturali; ut si quem pœniteat mendacii vel fraudis, eò quòd rectæ rationi naturali adversetur. Quintò denique ex aliquo motivo bono supernaturali, id est fidei divinæ innixo; v. g. quando quis ex impulsu Spiritus sancti se peccatum aliquod mortale commisisse dolet, illudque detestatur, quia æternæ damnationis incurrendæ, aut cœlestis beatitudinis amittendæ periculo illum exponit; vel quia per fidei lumen iudicat, turpe esse homini Christiano tale peccatum committere, 1. Cor. 6, (quod dixit Apostolus) *Tolero membra Christi, & facere membra meretricis.*

Hac observatione supposita dicendum est, attritionem

H s quinto